

Hieronder vindt u per gemeente de reacties tijdens de inloopbijeenkomsten. Dit is een weergave van de verschillende reacties. Voor enig overzicht zijn de reacties onderverdeeld in thema's en locaties van de inloopbijeenkomsten. Wanneer iemand in bijvoorbeeld Winschoten is geweest en gereageerd heeft op de plannen rondom Westerlee of Kolham, dan zijn de reacties terug te vinden bij Westerlee c.q. Kolham.

Gemeente Oldambt *Bijeenkomsten Westerlee en Winschoten*

Economie / werkgelegenheid:

- Het perspectief heeft een te grote economische inslag.
- Het economisch en maatschappelijk belang zal goed moeten worden afgewogen.
- De vraag is ook of we wel meer economische groei moeten willen. Moeten we een grens stellen aan de groei? Nee, is ook een antwoord.
- De armlastige gemeente Oldambt wordt benaderd door partijen die geld beloven en die zich voor financieel gewin melden bij de zwakkere gemeenten.
- Meestal zijn het geen Nederlandse bedrijven die interesse hebben. Het zijn bijna altijd multinationals.
- Het gaat niet om werkgelegenheid voor de regio. Er zijn momenteel nog wel mensen die een afstand hebben op de arbeidsmarkt, maar die zijn moeilijk plaatsbaar. Daarnaast kent de gemeente Oldambt een hoge laaggeletterdheid. Het zullen vooral mensen van buitenaf zijn die hier komen werken.
- Zorg ook voor degenen die moeilijk werk kunnen vinden. Creëer voor ieder niveau werkaanbod, maar ga ook op zoek naar hoe we deze werklozen een boost kunnen geven.
- Straks hebben we arbeidsmigranten nodig omdat de vacatures niet ingevuld kunnen worden. Er komen nu al veel mensen hier werken en die in de stad Groningen wonen en zij komen niet in het weekend naar Winschoten om te winkelen.
- De vergrijzing is enorm, waar halen we de werknemers vandaan? Dat moeten geen buitenlanders zijn.
- Zorg dat er voldoende carrièremogelijkheden zijn voor jongeren, zodat ze niet elders op zoek gaan naar werk.
- Ontwikkelingen zouden de gemeente een boost kunnen geven, maar dan moeten er wel voordelen tegen overstaan. Breng bijvoorbeeld weer hbo-scholen en andere scholen naar Oldambt, zodat de bedrijven hier terugkomen vanwege goed opgeleide werknemers. En zorg voor goede treinverbindingen en een aantrekkelijk centrum. Het werk was hier eerst voor de bewoners in de gemeente. Veel werk is naar de stad Groningen verhuisd. Daarnaast moet het aantrekkelijk blijven om te wonen in de dorpen.
- Laat bedrijven interne opleidingen verzorgen.
- 6000 banen voor een XXL bedrijf is overdreven, zeker nu alles wordt gerobotiseerd.
- Er moeten kaders worden gesteld voor de inpassing van bedrijven.
- Het is van belang om de omgeving aantrekkelijk te maken voor jongeren. Versterk de omgeving door bouw van betaalbare woningen, een aantrekkelijk centrum en meer cultuur.
- Van de totale 800 ha aan bedrijfsterrein in de regio is onvoldoende onderzocht hoeveel netto uitgegeven is en wat nog beschikbaar is. Dit zou beter uitgezocht moeten worden.
- Kijk goed naar bestaande terreinen, ga in gesprek met de plaatselijke ondernemers, wat zijn hun wensen voor bijvoorbeeld herverkaveling en uitbreiding. Zorg ook dat de locaties qua huurprijzen aantrekkelijk zijn/blijven op de bestaande terreinen.
- Zet in op herverkaveling van oude terreinen. Daardoor komen hectares vrij.
- Meer werkgelegenheid betekent nog meer krapte op de woningmarkt. Wellicht zijn bedrijven meer gemotiveerd om te investeren in herstructurering als er genoeg woonruimte is voor nieuw personeel.
- Datacenters leveren geen werkgelegenheid op.
- Is dit wel de plek waar dergelijke bedrijvigheid het beste past? En waar komt de toelevering van grondstoffen voor de XXL bedrijven vandaan?
- De landeigenaren (boeren) verkeren in een vervelende positie. Ze zijn inwoner, maar kunnen ook goed geld krijgen voor de vestiging van XXL bedrijven door verkoop van grond. Daarnaast is het vervelend dat ze al eens of meerdere keren moesten verplaatsen met hun bedrijf.
- Hebben de boeren profijt bij de verkoop van de grond? Kunnen ze aanspraak maken op subsidies?
- Ontwikkel kleinere locaties, bijvoorbeeld aan beide zijden van de rioolwaterzuiveringsinstallatie.
- Zet in op MKB bedrijven, die leveren veel meer diverse werkgelegenheid op.
- Het zonnepark op bedrijventerrein Hoogbrug is een onlogische keuze. Dit is kostbaar bedrijventerrein die goed ontsloten is; dit terrein zou een alternatief kunnen zijn voor XXL. Gemeente neemt ad hoc besluiten en heeft geen lange termijn visie.
- Een kosten-batenanalyse ontbreekt. Grote fabriek = minder toerisme/recreatie = minder werkgelegenheid binnen de toeristische sector. Stimuleer liever banen binnen toerisme/recreatie, dat levert meer banen op dan bij een chemisch bedrijf.

- Moeten we niet een pas op de plaats doen qua financiën; er is veel geld gemoeid geweest met de Corona-problematiek.
- Versterk de daken van de huidige bedrijven en plaats daar zonnepanelen op en stop met zonnepanelen op landbouwgronden te realiseren.
- Sluit aan bij bestaande bedrijventerreinen of combineer de XXL bedrijven met het gebied waar de windmolens van Meeden nu staan (dubbel ruimtegebruik). Wellicht is het mogelijk om tussen de windmolens bedrijven te vestigen.
- Maak ruimte om voor dorpsbewoners gezamenlijk een aantal EAZ molens te kunnen hebben i.p.v. eindeloze akkers vol met zonnepanelen.
- Zet het perspectief flexibel in zodat je kan inspelen op toekomstige onverwachte ontwikkelingen.
- Ontwikkel een strategie om te voorkomen dat dit in de toekomst opnieuw kan plaatsvinden nadat dit plan van tafel is.

Infrastructuur:

- Bereikbaarheid van Westerlee is niet optimaal. Er zullen door de komst van XXL bedrijven meer transportbewegingen komen. Komen er nieuwe wegen? Transport door Westerlee is onlogisch.
- Sluit infrastructuur bij bestaande terreinen aan op hoofdwegen.

Landbouw / natuur / recreatie:

- De polder in Westerlee is één van de oudste gebieden in Oldambt, de polder heeft historische waarde (slag bij Heiligerlee).
- De polder is een groot natuurgebied, waar veel dieren leven en broedgebieden zijn voor diverse vogels.
- Er is geen natuur meer overgebleven, alles is nu ingericht als zonnepark, windpark.
- Geef de natuur een impuls i.p.v. de economie.
- Blijf van de boeren af. Het betreft vruchtbare landbouwgrond. Het gebied was altijd al in gebruik voor voedselproductie c.q. landbouw. Daarnaast is het gebied een recreatiegebied met wandelroutes.
- De landbouw is onderbelicht in het perspectief. Er is te weinig aandacht in het perspectief voor de kringlooplandbouw.
- Stop de verdozing van het landschap.
- Niet de A7 moet leidend zijn, maar de kleilijn.
- De provincie Groningen is het afvoerputje van Nederland. De provincie Groningen kent echter unieke waarden; laat dit niet ten koste gaan van de inrichting van industrie- en bedrijventerreinen.
- Een XXL bedrijventerrein staat haaks op de toeristische ontwikkeling van Westerlee en Oldambt.
- Haal de zonneparken weg van de kostbare landbouwgrond.
- Flora en fauna zal veranderen. Waarom is er geen ecologisch onderzoek gedaan?
- Bedrijven hebben water nodig voor bedrijfsvoering, welk effect heeft dit op het waterpeil?
- Zet in op meer recreatie (in gezamenlijkheid met de drie noordelijke provincies) en besteed het geld daaraan en niet aan de bedrijventerreinen. Stop met deze plannen, net zoals ze dit in Noord-Brabant doen.
- Plaats een bosstrook om de windmolens van Meeden uit het zicht te halen.
- Zet een bos van 20 meter als wal om het industrieterrein en zorg voor een goede ontsluiting van het verkeer.
- In het verleden is er beloofd dat er bomen geplant zouden worden.

Overheid / overkoepelend:

- Stichting Geen Draagvlak Westerlee wil graag een presentatie geven tijdens de raadsvergadering. De vraag aan de gemeente Oldambt is om proactief te communiceren over de raadsvergaderingen en insprekavonden.
- Dorpsbelangen geven aan zich niet te herkennen in wat er nu in het perspectief staat over de XXL locaties ten opzichte van hun inbreng bij de workshops.
- Het is onbegrijpelijk dat dit proces überhaupt is gestart.
- De brief die in november 2021 is verstuurd was onduidelijk en het was ook niet helder dat het om dit gebied in Westerlee ging.
- Er zijn ook mensen die voor deze ontwikkelingen zijn, maar niet op de bijeenkomst komen. Het is jammer om hun argumenten niet te horen.
- Welke belangen heeft de gemeente?
- Kan de provincie de gemeente overrulen qua besluitvorming?
- De wens is dat de plannen zoals ze nu voorliggen niet naar de gemeenteraad gaan. Is het perspectief niet te groot voor de gemeenteraad? Is het wel te overzien? Zijn de belangen wel goed af te wegen door ieder raadslid?
- Het is onduidelijk welke belangen de overheden hebben. Daarnaast zijn de argumenten voor de keuze voor deze plek in Westerlee niet geheel duidelijk. Het vermoeden is dat aanwezigheid van water, spoor en windmolens doorslaggevend zijn geweest.
- De onderbouwing van hoofdstuk acht is onvoldoende duidelijk voor de burger.

- Politieke trucjes zijn uitgevoerd voor de realisatie van Blauwestad. Nu wordt met het voorliggende perspectief 600 jaar geschiedenis weggegooid met dezelfde trucjes.
- De politiek moet zich richten op de eerste zeven hoofdstukken van het perspectief en hoofdstuk 8 moet verdwijnen. Zet in op herstructurering.
- Door alle opgaven te combineren, zoals klimaatadaptatie, woningbouw, werkgelegenheid geeft de provincie en de gemeenten de kans om de druk op de ruimte integraal op te pakken.
- Richt een referendum in voor deze ontwikkelingen.

Overlast:

- De inwoners van Meeden en Westerlee hebben al zoveel meegemaakt: overlast van zonneparken, windparken, zoutwinning, hoogspanningsmasten, stikstofproblemen. Men is niet tegen ontwikkeling, maar er zijn nog veel lege bedrijfspanden beschikbaar. Onderzoek dit eerst eens en ga niet zomaar weer nieuwe bedrijventerreinen ontwikkelen, terwijl er zoveel leegstand is.
- De bouw van een XXL terrein heeft grote gevolgen voor geluid, licht, geur en natuur.
- De windmolens veroorzaken al zoveel overlast dat het niet verantwoord is om ook nog een bedrijventerrein (XXL) te bouwen.
- Meer verkeersactiviteiten/bewegingen vergroten het stikstofprobleem. Er is al veel vrachtverkeer, dit zal alleen maar meer worden.
- De brug bij Winschoten is overbelast door het vele verkeer, dit geeft veel geluidsoverlast en trillingshinder.
- Besef dat bij ontwikkeling van een bedrijventerrein bij Westerlee dit een permanente overlast bezorgt voor de omwonenden. Het blijft een rare situatie dat de meerderheid kan meebeslissen over een kleine groep mensen die het echt aangaat en de consequenties ervan ondervindt.
- Wat de voordelen zijn is gissen; maar de nadelen zijn duidelijk.

Wonen / leefbaarheid:

- Waarom is de zoektocht beperkt tot een dichtbevolkt gebied?
- De mens ontbreekt in het perspectief. Het welzijn wordt onvoldoende benoemd.
- Zorg voor een balans tussen wonen, werken, natuur en welzijn. De balans slaat nu door naar de industrie, leg de focus op de mooie leefomgeving.
- Er is angst voor uitbreiding van de locatie als er eenmaal iets staat. Westerlee bestaat over 50 jaar niet meer.
- Blauwestad wordt voorgetrokken, in de dorpen moeten juist woningen gebouwd worden.
- Na 1995 zijn er geen woningen meer gebouwd. Bestuurders doen niets voor de burgers, zij moeten juist voor de burgers opkomen.
- Rust en ruimte zijn belangrijk voor opgroeiende kinderen.
- Blijf uit de kernen! Zoek op provinciale schaal naar ruimte die dunbevolkt is.
- Creëer een aantrekkelijke woon- en werkomgeving voor de jongeren, zodat ze in de regio willen blijven wonen (betaalbare huizen, meer vertier voor de jeugd, reisafstand naar het werk is niet altijd belangrijk)

Aangedragen alternatieve locaties:

- Eemshaven en Delfzijl
- Zoek een locatie dichterbij de A7 bijvoorbeeld bij het ziekenhuis/Winschoterdiep
- Gebied tussen Winschoten en Pekela (Turfweg)
- Gebied tussen Winschoten en Nieuweschans
- Eekerpolder
- Gebied tussen Gouden Driehoek en de Blauwe roos
- Grond wat al 15 jaar in bezit is van de gemeente, naast de rioolwaterzuivering bij Scheemda.
- Gebied boven de A7.

HET IS GENOEG ZO - LOOP NIET OVER DE EMOTIES HEEN - BEHOUD LEEFBAARHEID !

Jaag niet iedereen in het harnas, maar jaag naar positiviteit en samenwerking!

“Groningen voor de Groningers laten”.

Gemeente Midden-Groningen

Bijeenkomst Zuidbroek

Economie / werkgelegenheid:

- Hoe hoog is de werkloosheid in de gemeente? En kunnen deze werklozen dan wel aan het werk bij deze nieuwe bedrijven?
- Werf uit de eigen de provincie i.p.v. buitenlandse werknemers aantrekken.
- Welke bedrijven komen naar Zuidbroek? Is hier wel zoveel vraag naar?
- Hoe zit het met de restwarmte van de zonne- en windparken. Kunnen Zuidbroek en Muntendam daardoor worden verwarmd?
- Laat de opbrengsten van de zonnepanelen naar het dorp gaan, dan levert het ook nog wat op voor het dorp.
- De Kalverkampen in Siddeburen is vol; bedrijven willen wel graag uitbreiden
- Ondernemers denken graag mee over de plannen voor de N33.
- Benut de daken van bedrijven voor plaatsing van zonnepanelen.
- Wellicht levert dit plan kansen op voor het zwembad in Muntendam.
- Bouw een sportcentrum in de Tussenklappenpolder.
- Waarom is er ooit voor gekozen om de stikstoffabriek daar te plaatsen?

Infrastructuur:

- Bewoners aan de Trekweg in Zuidbroek pleiten voor een goede ontsluiting voor het verkeer.
- Leg een rechtstreekse weg aan naar de Gouden Driehoek, zodat niet dat alle verkeer door de kern van Zuidbroek moet.
- Zorg voor een goede ontsluiting van het verkeer. Zuidbroek is een racebaan, denk aan de leefbaarheid in het dorp.
- Het verkeer in de Tussenklappenpolder neemt toe (steeds zwaarder en meer); dit levert veel geluidsoverlast op.

Landbouw / natuur / recreatie:

- Op zich hebben we geen moeite met ontwikkeling, dat moet gebeuren, maar verlies het esthetische aspect niet uit het oog. De natuur wordt aan alle kanten verziekt.
- Hoe wordt omgegaan met vrijgekomen landbouwbedrijven?
- Is de grond wel geschikt voor bouw van grote/zware bedrijfsgebouwen gezien de aardbevingsproblematiek?
- Het open landschap is erg belangrijk.
- Verwijder de zonnepanelen en plaats bomen / creëer bos.
- Behoud het groen in Zuidbroek en denk aan een groene geluidswal.
- Het aangezicht vanaf het water is heel lelijk. Laat dit groen worden, zorg dat je vanuit het water een groene dijk ziet.
- Zorg voor meer groen / een groene inpassing.

Overheid / overkoepelend:

- Bewoners Durkenakker zijn verbolgen dat zij in november niet per brief zijn geïnformeerd over het perspectief. Zij vinden de mogelijkheid voor XXL-bedrijven in de Tussenklappenpolder een slecht idee. Dijken zijn zwak, nu veel overlast van (bouw)verkeer, trillingen brug over A.G. Wildervanckkanaal en schitteringen zonnepark. Eerdere toezeggingen zijn nooit nagekomen. Maat is vol; er kan niets bij. Er wonen nog steeds mensen aan de Durkenakker!

Overlast:

- Denk aan de geluidsoverlast van verkeer.
- Geluidsoverlast wordt steeds meer. De geluidswerende wal die beloofd was aan de Galgeweg is er nog steeds niet. Zuidbroek is een dunne schutting geworden die niets tegenhoudt.
- Verbeter en verleng de geluidswal aan de noordzijde van de A7 inclusief zonnepanelen.

Wonen / leefbaarheid:

- Er komen bedrijven bij maar de woningbouw mist, terwijl daar zoveel behoefte aan is in Zuidbroek. Er zijn geen woningen voor starters en ouderen.
- Houd rekening met de balans tussen leefbaarheid en de industrie. We krijgen er niets voor terug.
- Dus meer voorzieningen er tegenover zetten (ook woningbouw en ontsluiting van verkeer).
- De vestiging van XXL bedrijven komt de leefbaarheid niet ten goede.
- Welke ideeën heeft de gemeente bij het wel of niet in stand houden van het woonlint Trekweg?
- Kijk ook naar de woon-werkfunctie bij dit soort terreinen.
- Als er bedrijven naar Zuidbroek komen en dit werkgelegenheid oplevert, moeten er ook plannen voor woningbouw komen. Woningbouw ligt in Zuidbroek al een aantal jaren totaal stil.

Gemeente Midden-Groningen *Bijeenkomst Kolham/Scharmer*

Economie / werkgelegenheid:

- In het perspectief is er onvoldoende aandacht voor de bewoners van het gebied en de impact voor hen, dit is onderbelicht. Het economisch belang voert de boventoon.
- Waarom is er voor gekozen om zo dicht bij woningen een bedrijventerrein te creëren en waarom Rengerslaan? Waarom hebben de onderzoekers niet gekeken naar gebieden met minder inwoners?
- Als de ontwikkeling Rengers-West doorgaat, dan worden de woningen aan de Rengerslaan ingeklemd tussen de industrie. De waarde van de woningen zal daardoor aanzienlijk kelderen. Er dient perspectief te worden gegeven voor de bewoners.
- Kunnen de bewoners Rengerslaan straks wel weg? Ze wonen hier al zoveel jaar met plezier, maar niet meer als er aan alle kanten industrie komt. De waarde van de woningen zal dalen. Hoe zit het met de compensatie?
- De camping De Veenborg heeft geen bestaansrecht meer met industrie als uitzicht.
- Houd voor zware industrie rekening met bufferzones; dit betekent dat er ook niet veel uitgeefbare grond meer overblijft.
- Ontwikkeling heeft grote gevolgen voor de boerderij aldaar. Waar moeten zij straks naar toe?
- Als er een bedrijf in logistiek komt op de locatie als Post NL, dan levert dat geen extra banen op voor Kolham.
- Zijn er wel aanvragen van bedrijven?
- Is er ook wel gekeken naar de westkant van de stad Groningen?
- In Rengerspark staan veel panden leeg, focus daar op.
- Stem af met de gemeente Groningen en richt terreinen in bij Meerstad.

Infrastructuur:

- Wat gaat er gebeuren met de NAM-locatie, bestaande riolering en hoge drukleidingen?

Landbouw / natuur / recreatie:

- Kolham is een plek met nog het laatste beetje natuur, je haalt met deze plannen de ziel uit het dorp. De gemeente is een 'groot Hoogezand' geworden.
- Laat het beetje groen wat Kolham heeft, vooral zo blijven.
- Er is nooit een groene buffer gekomen, zoals beloofd voor de bewoners die uitkijken op de McDonalds. Er was een dubbele groene haag beloofd, maar niets is daar gekomen.
- Het gebied achter de Rengerslaan is waarschijnlijk archeologisch belaste grond.
- Wat is de minimale afstand van het inrichten van een bedrijventerrein t.o.v. de natuur?

Overheid / overkoepelend:

- Dit is een vergelijkbaar proces als bij de vestiging van McDonalds. Daarbij mocht er ook meegedacht worden, maar het plan is precies zo doorgegaan als in eerste instantie gepland. Er is niets met de inbreng van inwoners gedaan.
- Indien de plannen doorgaan, dan is er absolute noodzaak voor goede gezamenlijke afspraken en dat deze worden nagekomen.
- Verzoek aan de politiek is om snel een keuze te maken.

Overlast:

- Er is veel overlast door alle aanwezige bedrijven (lichtvervuiling). En dat wordt alleen maar meer.
- Er is angst voor nog meer geluids-, geur en (vracht)verkeersoverlast en dan vooral bij de Rengersbrug (staat nu al vaak file). Verbied het vrachtverkeer in de Rengerslaan.

Wonen / leefbaarheid:

- Denk om onze leefomgeving! We maken ons grote zorgen, de stress hierom is groot!
- Er zijn levensloopbestendige woningen gebouwd; moeten die nu wellicht weer weg?
- De bewoners van de Vrouwenlaan vinden dat er onvoldoende aan hen wordt gedacht.
- Waar stopt de behoefte, wat levert het op, wanneer is het genoeg? NU, is het genoeg!

Aangedragen alternatieve locaties:

- De strook aan de Noordkant van de A7, bij de carpoolplek/meubelhallen, waar al een zonnepark is gekomen.
- Het gebied tussen Sappemeer-Oost en Zuidbroek tussen de tuinbouwkassen.
- De gehele Rengerslaan verplaatsen, bijvoorbeeld ten noorden van A7 of juist naar westzijde van het nieuwe bedrijventerrein.
- Verplaats het bedrijventerrein richting de stad: Meerstad of Roodehaan.
- Terrein bij Reclameland en glasvezelfabriek onder Foxhol - Industrieweg.

Gemeente Veendam <i>Bijeenkomst Wildervank</i>
--

Economie / werkgelegenheid:

- De vestiging van nieuwe bedrijven trekt ook weer andere bedrijven aan.
- Het is te prijzen dat er nagedacht en uitgezocht is waar welke bedrijven qua grootte en type zich eventueel zouden kunnen vestigen.
- Geen buitenlandse werknemers.
- Trek personeel van eigen bodem aan door uitzendbureaus in te zetten voor werving.
- Enthousiasmeer jongeren door te werven op scholen. Bied stages en/of afstudeeropdrachten aan.

Landbouw / natuur / recreatie:

- Vestiging van grote bedrijven betekent ook een grote watervraag; hier moet aan de voorkant goed over worden nagedacht. Drinkwater is niet meer beschikbaar hiervoor.
- Grond verzuurt onder de zonnepanelen.

Overlast:

- Angst voor straling, overlast, extra verkeer en radioactief afval.

Wonen / leefbaarheid:

- Liever geen bedrijventerrein hier.

Aangedragen alternatieve locaties:

- Eelde
- Eemshaven / Delfzijl